762/06

Den 18. december 2006 blev i sag nr. 68.517:

xxxxxxx xxxxx xxxxxx
xxxxxxxx xxx
xxxx xxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Nordea Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse og invalideydelse for tab af 2/3 erhvervsevne.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at klageren ikke har dokumenteret et dækningsberettigende erhvervsevnetab på 2/3.

Den tegnede forsikring - oprettet i 1969 gennem Livsforsikringsselskabet FREMTIDEN, gensidigt - giver ret til præmiefritagelse og invaliditetsydelse ved 2/3 tab af erhvervsevne i medfør af betingelsernes § 19, C.

Klageren, der er født i oktober 1944, fungerede indtil sygdommen som selvlært el-montør. Han har 7 års almindelig skolegang, men derudover ingen uddannelse. Under en rejse til Marokko den 30/3 2000 fik han et akut subduralt hæmatom over venstre hemisfære samt et intracerebralt basofrontalt hæmatom. Det subdurale hæmatom blev evakueret operativt i Marokko, og klageren blev efter nogle dage overflyttet til O. hospital. Her fandtes en intrakaniel dural fistel, som blev behandlet med ligering med godt resultat. Klageren var uarbejdsdygtig 3-4 måneder efter operationerne.

Selskabet udbetalte på baggrund af oplysningerne præmiefritagelse og udbetaling af invalideydelser fra karensperiodens udløb og indtil 1/10 2000.

Ved anmeldelse af 29/1 2004 anmodede klageren på ny om invalideydelse i henhold til forsikringen, idet han var blevet afskediget fra sit fleksjob.

På baggrund af henvendelsen og de vedlagte lægelige og kommunale akter meddelte selskabet ved skrivelse af 23/3 2004 afslag på udbetaling af ydelse grundet erhvervsevnetab med henvisning til, at det fremgik af akterne, at han kunne arbejde 4 timer dagligt, ligesom grunden til afskedigelsen fra fleksjobbet ikke skyldtes hans helbred men derimod manglende arbejdsopgaver i firmaet.

Da klageren klagede over afgørelsen, har selskabet efterfølgende foranlediget indhentelse af speciallægeerklæring fra speciallæge i neuromedicin M.B., der i erklæring af 5/7 2004 har anført:

> "Efterforløbet har der været vedvarende problemer med intermitterende hovedpine, svimmelhed og synsforstyrrelser. Symptomerne accentueres i forbindelse med både fysisk og mental aktivitet. Herudover er der træthed og klart nedsat mentalt tempo samt øget udtrætbarhed. Fremfor alt tendensen til hovedpine samt de kognitive problemer har betydet, at skadelidte ikke har været i stand til at genoptage en kontakt med arbejdsmarkedet på normale vilkår. Han har været i stand til at klare et fleksjob med 2/3 løntilskud. Han har oplevet en del restriktioner i det daglige. Objektivt er der ingen sikre neurologiske udfald. De kortikale funktioner er ikke testede i detalje. Skadelidte har således pådraget sig en intracerebral blødning med baggrund i en dural fistel. Der er fremforalt kognitive sequelae herefter i form af øget udtrætbarhed og nedsat mentalt tempo, og herudover er der problemer med en del fysiske symptomer som fremfor alt optræder i forbindelse med enhver form for fysisk og mental aktivitet. De samlede symptomer påvirker i væsentlig grad skadelidtes erhvervsevne i ethvert erhverv. Skadelidte klarer dog et fleksjob med 2/3 løntilskud, og der er en forventning om, at han også fremover indtil pensionstidspunktet vil være i stand til dette. De nuværende symptomer har ikke ændret sig væsentligt gennem de sidste par år, og der er ikke udsigt til ændringer af betydning fremover.

Der er ikke fundet indikation for yderligere diagnostiske eller terapeutiske tiltag ud over en evt. neuropsykologisk vurdering, hvis der fra selskabets side er ønske om en nærmere redegørelse af de kortikale funktioner."

Klageren indsendte herefter ved sin advokat speciallægeerklæring af 24/2 2005 fra neuropsykolog B.R., som var blevet udfærdiget på foranledning af et andet forsikringsselskab. Det fremgår bl.a. heraf:

"Præmorbid begavelse: På baggrund af de foreliggende oplysninger vurderes, at HJ's præmorbide begavelse er beliggende i normalområdet. HJ klarer sig gennemsnitligt på det ikke-sproglige område og lidt under middel på det sproglige område.

Orientering: Ingen vanskeligheder.

Kooperation: Der er ingen tegn på manglende kooperation.

Tempo, opmærksomhed og koncentration: Koncentrationsspændvidden for både sætninger og tal er upåfaldende. Det visuomotoriske tempo er over det forventede i en opgave, der ikke stiller særlige krav til koncentrationsevnen. Ved større krav til delt opmærksomhed findes det visuomotoriske tempo i sammenholdt med den mindre komplicerede opgave betydeligt reduceret. Evnen til at flytte opmærksomheden er upåfaldende.

Visuoperceptuel og visuokonstruktiv funktion: Evnen til at danne sammenhæng i et fragmenteret visuelt indtryk er normal. Den visuokonstruktive funktion fandtes upåfaldende.

Indlæring og hukommelse: Evnen til at indlære og genkalde sprogligt materiale findes upåfaldende. Evnen til at genkende sprogligt materiale er upåfaldende. Evnen til at indlære og huske visuopatielt materiale er ligeledes upåfaldende.

Abstraktion og problemløsning: Evnen til sproglig abstraktion og problemløsning fandtes upåfaldende. Evnen til abstraktion og problemløsning på det ikke-sproglige

område er ligeledes upåfaldende i begyndelsen af testningen. Ved testningens slutning, hvor HJ er udtrættet ses imidlertid vanskeligheder med at finde og fastholde en brugbar strategi i problemløsningen (WCST).

Afasi og ordmobilisering: Der er ingen tegn på afasi. Evnen til ordmobilisering er upåfaldende.

…

Mht. den arbejdsmæssige funktion vurderes, at HJ's mulighed for at arbejde som montør og ethvert andet erhverv begrænses af de beskrevne kognitive vanskeligheder, således at det pga. vanskeligheder med delt opmærksomhed vil være nødvendigt at tilrettelægge arbejdsopgaver således, at HJ vil kunne arbejde uden afbrydelser med én opgave ad gangen for ikke at miste overblikket. Endvidere vurderes, at trætbarheden betyder, at HJ ikke vil kunne arbejde mere end nogle timer om dagen, før udtrætningen betyder væsentligt nedsat almen kongitiv funktion. På denne baggrund findes den neuropsykologiske vurdering sammenfattende i overensstemmelse med de tidligere neurologiske vurderinger, der finder, at HJ's erhvervsevne er nedsat med 2/3 inden for ethvert erhverv."

Selskabet meddelte ved skrivelse til klageren af 7/6 2005, at man fastholdt den hidtidige afgørelse, hvorefter klageren ved sin advokat har indbragt sagen for nævnet ved skrivelse af 29/12 2005.

Over for nævnet har advokaten nedlagt påstand om udbetaling af ydelse ved tab af 2/3 erhvervsevne samt præmiefritagelse fra oktober 2000. Advokaten har til støtte for påstanden anført klagerens nedsatte funktionsniveau og henvist til sagens speciallægeerklæringer. Endvidere har advokaten henvist til, at klagerens øvrige pensionsselskaber har anerkendt et erhvervsevnetab på 2/3.

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 24/6 2006 fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor bl.a. anført:

"I maj 2005 modtog vi fra advokaten kopi af en neuropsykologisk speciallægeerklæring udfærdiget 24. februar 2005 til et andet forsikringsselskab

(bilag …). Det fremgår, at forsikrede har behov for hvile flere gange i løbet af dagen, men at han giver udtryk for, at han ikke har kognitive vanskeligheder. Er primært generet af de fysiske følger efter sygdommen.

Der fandtes kognitive ressourcer i form af upåfaldende funktion i flere af de testede områder, men at han har vanskelighed med at anvende disse ressourcer efter ca. 2 1/2 times arbejde. Arbejdsopgaverne skal tilrettelægges så han kan arbejde uden afbrydelser. Trætbarheden betyder, at han kun vil kunne arbejde nogle få timer om dagen.

Testen er på mange områder normal, men alligevel konkluderes det, at hans erhvervsevne er nedsat med 2/3. Da vi således finder diskrepans mellem undersøgelsesresultatet og konklusionen, mener vi ikke at en 2/3 erhvervsevnenedsættelse er dokumenteret."

I skrivelsen tilbød selskabet som præjudice under henvisning til dækningens størrelse og kundens alder at yde dækning fra den 1/6 2005 med renter, da selskabet havde modtaget den nye speciallægeerklæring den 10/5 2005.

Dette tilbud blev ikke accepteret af klageren.

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"**C. Invalideforsikringer.**

Såfremt der til hovedforsikringen er knyttet en **invalideforsikring**, gælder der for denne følgende, særlige bestemmelser:

a. Såfremt den forsikrede **for stedse** mister 2/3 af sin arbejds- og erhvervsevne, har den forsikrede ret til præmiefritagelse for såvel hovedforsikring som tillægsforsikring samt til udbetaling af forsikringssummen eller invaliderenten, alt i overensstemmelse med forsikringens omfang.

…

c. Såfremt den forsikrede **midlertidigt** mister 2/3 af sin arbejds- og erhvervsevne i mere end 90 sammenhængende dage, har den forsikrede ret til præmiefritagelse

samt til udbetaling af eventuel invaliderente i overensstemmelse med forsikringens omfang.

Præmiefritagelsen og invaliderenten ydes fra invaliditetens indtræden, dog højst 1 år forud for det tidspunkt, da selskabet modtager de for tilfældets bedømmelse nødvendige bevisligheder.

d. Tab af 2/3 af arbejds- og erhvervsevnen anses at foreligge, når den forsikrede ikke længere er i stand til ved en til hans kræfter og færdigheder svarende beskæftigelse, der under billigt hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, at erhverve 1/3 af det, som legemligt og åndeligt sunde personer i tilsvarende aldersklasse og med lignende uddannelse og i samme egn plejer at fortjene ved arbejde."

Nævnet udtaler:

Navnlig efter oplysningerne i speciallægeerklæringen af 24/2 2005 finder nævnet, at det er godtgjort, at klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3. Nævnet finder derimod, at det ikke forud herfor var sandsynliggjort, at erhvervsevnen var nedsat hertil.

Under hensyn hertil

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal betale invalideydelse og yde præmiefritagelse til klageren med virkning fra den 1/6 2005 med tillæg af renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagen kan ikke i øvrigt tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen